

ROMAN

TERUGKEER

NAAR HET
KIPPENCOLLECTIEF

SUSAN
JUBY

PEPPER
BOOKS

Nur 302/W031701

© MMXV Tekst: Susan Juby

© MMXVII Nederlandse editie: Pepper Books

Originally published in Canada by Harper Collins Publishers Ltd.

By arrangement with Westwood Creative Artists Ltd.

Oorspronkelijke titel: *Republic of Dirt: Return to Woefield*

Nederlandse vertaling: Tracey Drost-Plegt

Omslagontwerp: Oranje Vormgevers

© Auteursfoto omslag: Delgado Photography

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel, of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Pepper Books is een volwassen imprint van uitgeverij Kluitman

pepperbooks.nl

susanjuby.com

September

Prudence

September is de maand waarin je je oogst inblijkt, droogt of invriest. Het is de tijd van het jaar waarin je je zaden opslaat en je successen en mislukkingen onder de loep neemt, zodat je plannen kunt maken voor het jaar erop. Bij zo'n evaluatie moet je wel even je trots opzijzeten. Het enige waar het om gaat, is wat er wél heeft gewerkt. In het geval van Woefield Farm is september ook de laatste maand waarin we nog kunnen proberen om met een fatsoenlijk aanbod op de laatste boerenmarkt van het seizoen te staan.

Onze kraam viel altijd wel op, daar op de Cedar Farmers' Market. Aanvankelijk omdat er amper iets op lag, en later omdat al onze producten er wat ziekjes en/of onderontwikkeld uitzagen. Maar ik kan met gepaste trots zeggen dat er eind augustus in onze plantenbakken toch mooie dingen van normaal formaat groeiden. Helaas waren het precies de dingen die iedereen al verkocht: courgettes, tomaten, radijsjes, erwten, boerenkool. Het enige wat niemand anders aanbood, maar wij wel, was een kleine hoeveelheid zeer hete chilipepers. Ik had peperplanten cadeau gekregen van mijn vriendin Kimi, die me was komen opzoeken. Toen ik nog in New York woonde, waren we burens en vriendinnen, en we gingen

graag uit eten in restaurants die zich hadden toegelegd op de zeer hete keuken.

Ze gaf me een 7-pot-peperplant, een Bhut Jolokia en een Trinidad Scorpion.

‘Oké, Prudence,’ zei Kimi, die kunstenaar was. ‘Wees er voorzichtig mee. Ze kunnen flink wat schade aanrichten.’

Wat moesten we lachen. Dat was nu juist het hele idee van chilipepers! Om jezelf op de proef te stellen en de endorfines eens flink te laten doorstromen. Kimi en ik onderwierpen onze vriendjes altijd aan een chilipeperproef. Wie te flauw of te laf was, werd al snel afgeserveerd. Alleen Kimi heeft ooit iemand gevonden die ons kon evenaren: Cali slaagde voor de proef. Sterker nog, Cali ging later bij de brandweer in de Bronx en zij en Kimi gingen samenwonen.

Ik plantte mijn gevaarlijke peperplanten in onze beste plantenbak. Met kopergaas hield ik het ongedierte op afstand en Sara, het elfjarige meisje dat sinds de zomer bij ons woont, had een bordje gemaakt met daarop: *Pas op: gevaarlijke pepers*.

Toen ik de planten kreeg, zaten ze al vol met kleine pepertjes en ze bloeiden helemaal op in de warme nazomer op Vancouver Island. Al snel waren ze zwaar beladen met vruchten.

Met een enkele 7-pot-peper kun je, zoals de naam al aangeeft, zeven pannen met stoofschotel pittig kruiden. Bhut Jolokia, ook wel Naga Jolokia genoemd, heeft lange rode vruchten, die elk zo’n 125 keer zo heet zijn als een jalapeñopeper. De Trinidad Scorpion, of Trinidad Scorpion Butch Taylor, produceert kleine, pittige vruchten met een score van 1.463.700 op de Scovilleschaal. Voor niet-ingewijden: dat is superheet.

Toen de pepers rijp waren, zocht ik op Fred’s Famous Hot Pepper website naar recepten voor chilisaus, die ik afdrukte. De drie sauzen die ik vervolgens maakte, waren echt verrukkelijk.

‘Help me om een naam te verzinnen,’ zei ik tegen Earl, Seth en

Sara toen we de pannen met felrode saus stonden te bewonderen. De lucht erboven zinderde en in de keuken hing de geur van uien en knoflook.

Earl vertrouwde het niet. Dat viel te verwachten. Earl vertrouwt nooit iets. Ik heb hem zo'n beetje met de boerderij meegeërfd toen mijn oudoom afgelopen april overleed. Earl is begin zeventig en woont in een blokhut aan de rand van het erf. Onlangs is hij voor de helft mede-eigenaar van de boerderij geworden.

Ik woonde nog niet lang op Woefeld toen ik ontdekte dat Earl een cultfiguur is in de wereld van de traditionele muziek. Hij is de broer van Merle Clemente. Samen waren ze ooit de High Lonesome Boys, een bluegrassband, totdat Earl er om onbekende redenen uit stapte.

Zo creatief als Earl is op de banjo, zo onavontuurlijk is hij als het om eten en drinken gaat. Hij heeft de afgelopen maanden een eetpatroon leren verdragen dat rijk is aan biologische groenten en zilvervliesrijst, maar drinkt het liefst koffie die eruitziet als oud afwaswater, anders wordt het hem te sterk. Uiteraard trok hij de grens bij mijn chilisaus.

‘Dat vreet ik niet. Tranen springen me nu al in de ogen, en ik sta er alleen maar naast,’ zei hij.

‘Probeer open te staan voor nieuwe ervaringen. Pittig gekruid eten heeft een gunstige invloed op je humeur. Bovendien is capsaïcine geurloos.’

Earl trok een gezicht. Hij ziet er meestal uit als iemand die al zijn hele leven tegen een hongerloontje in een steengroeve werkt. En dat terwijl hij de afgelopen dertig jaar voornamelijk in een luie stoel voor de televisie heeft doorgebracht. Hij heeft halflang wit haar aan de zijkant van zijn hoofd, en is bovenop kaal. Hij draagt zijn werkbroek altijd hoog opgetrokken, met dank aan een stel brede bretels. Earls vaste gezichtsuitdrukking is die van een man die automatisch nee antwoordt op elke vraag die je hem maar zou willen stellen, maar

zijn ogen, die klein maar helder en bruin zijn, kunnen op onbewaakte ogenblikken toch stralen, hoewel ik hem dat nooit zou vertellen, want dan zou hij meteen een zonnebril gaan dragen.

‘Ik ben nog maar net van dat brandend maagzuur af na ons bezoek aan Ron’s Pizza Parlor,’ zei hij.

‘Je verdiende loon. Seth en jij wisten dat we snijbiet met witte bonen aten.’

‘Precies,’ zei Seth.

Seth is eenentwintig jaar en woont bij mij sinds zijn moeder hem het ouderlijk huis, pal tegenover de boerderij, uit schopte. Hij klopte toen bij mij aan, op zoek naar kost en inwoning in ruil voor werk. Hij was er verschrikkelijk aan toe. Hij had op de middelbare school een of andere traumatische ervaring opgelopen, waardoor hij zich had teruggetrokken als alcoholistische kluisenaar, sterk afhankelijk van internet voor zijn sociale contacten. Ik nam hem in huis, zette hem aan het werk en liet hem een nieuw pad inslaan. Hij staat al drie maanden droog en dat is volgens mij grotendeels te danken aan het boerenleven. Ik ben ervan overtuigd dat je door gezond te eten en hard te werken zo’n beetje elk probleem kunt oplossen.

In tegenstelling tot Earl ziet Seth er precies uit zoals hij is: als een heavymetalfan die te veel achter zijn computer zit als hij niet buiten aan het werk is. In de loop van de zomer was zijn lijkleke huid tekenen van een gezonde bloedsomloop gaan vertonen, en misschien zelfs een gezond kleurtje. Maar na het omslaan van het weer keerde zijn natuurlijke bleekheid weer terug. Hij heeft zijn lange zwarte haar laten kortwieken en nu hangt het net op zijn schouders. Seth draagt bijna altijd een pet, eentje van Iron Maiden of van Judas Priest. De eerste keer dat ik hem zonder pet zag, viel het me ineens op dat hij een prachtige, volle bos met haar heeft. En ik maar denken dat hij met die petten zijn vroegtijdige kaalheid wilde verbergen. Hij is van zijn junkfoodbuikje af en hij staat niet meer de hele tijd zo krom. Op

zijn eigen manier is Seth zelfs best aantrekkelijk.

Seth lijkt weliswaar niet meer zo op een scheurbuikpatiënt als toen hij hier aankwam, maar hij is nog steeds een liefhebber van bewerkt voedsel. Earl en hij knijpen er bij elke kans die ze krijgen tussenuit voor een bezoekje aan Smitty's en Ron's en andere verkopers van junkfood. Erger is dat ze Sara wel eens meenemen.

Sara is als laatste bij ons huishouden gekomen. We hebben elkaar leren kennen toen haar ouders ons vroegen of ze haar showkippen misschien bij ons mocht onderbrengen. Vlak nadat de kippen hier onderdak vonden, liep het huwelijk van haar ouders op de klippen als gevolg van hun vernietigende wederzijdse afkeer, en Sara ging haar kippen achterna. Ze is ernstig en competent, en is meestal informatieve boeken aan het lezen, praktische plannen aan het bedenken en haar kippen aan het verzorgen. Ze staat vroeg op en gaat elke avond op dezelfde tijd naar bed. Ze is nog jong, maar het boerenbestaan zit haar in het bloed. Earl, Seth en ik wedijveren met elkaar om wie haar mag vermaken en bezighouden, omdat we de situatie met haar ouders heel erg vinden, en we leven in angst voor de dag waarop zij weer bij hun volle verstand komen en haar terug willen hebben. Sara kan met haar glimlach een hele dag goedmaken. Ze houdt niet van dwaze mensen en ergens vermoed ik dat de meeste volwassenen ons een stel dwaze mensen vinden.

Sara stond bij Earl en Seth, aandachtig maar stil.

'Seth, probeer die sauzen nu gewoon,' zei ik, en ik schepte een lepel vol en stak hem die toe.

'Mijn maag is overgevoelig vanwege mijn drankverleden,' zei hij.

'Je maag is overgevoelig omdat je elke dag twee liter Coke drinkt.'

'Het is geen Coke. Het is cóla. Het verschil is zo'n drie dollar per fles en de smaak.'

Ik zuchtte en stak Sara de lepel toe. Ze pakte hem aan en nam een hapje van de saus. Het was de mildste.

Ze trok haar neus op en stond minstens tien seconden te wikken en te wegen.

‘Lekker,’ zei ze. ‘Pittig.’

‘Klaar voor de volgende?’

Ze knikte.

Ik gaf haar een glas water en schepte toen met de tweede lepel wat saus uit de tweede pan. Sara proefde ervan en haar ogen gingen wijd open.

‘Heet,’ zei ze. Ze hijgde een paar keer achter elkaar. ‘Mijn lippen staan in brand. Mijn neus loopt leeg. Maar wel heel lekker.’

Ik hield de lepel boven de derde pan, met daarin de saus van de Trinidad Scorpion.

‘O nee, dat gaat mooi niet door,’ zei Seth, en hij ging tussen Sara en de sauzen staan.

‘Je gaat haar tong vernaggelen!’ zei Earl, en hij stak zijn hand afwerend op.

Ik zuchtte en schepte wat Scorpionsaus op. Ik proefde ervan. Overheerlijk. Heet en peperachtig. Het zweet stond op mijn voorhoofd en mijn hart zwol van opwinding.

‘Zien jullie wel?’ zei ik. ‘Niets om bang voor te zijn.’

‘Achteruit!’ zei Seth. Hij hield zijn lange haar vast in een staart, pakte een lepel en haalde een paar keer diep adem, als een gewichtheffer die zich erop voorbereidt een bijzonder zwaar gewicht van de grond te tillen.

Seth

Ondanks de gruwelijke pijn waarin ik verkeerde, hielp ik mee om namen te bedenken voor de chilisauzen. Mijn idee voor de zogenaamd milde saus, die naar radioactieve neerslag smaakte, was Heet als Fuck. Voor de middelhete saus, die smaakte alsof er zeven sigaretten tegelijk op je tong werden uitgedrukt, was mijn voorstel Alleen voor Volslagen Idioten, en voor de Scorpion-saus, die zo heet was dat ik er blijvend zenuwletsel aan heb overgehouden, bedacht ik de naam Dat Wordt een Rechtszaak.

Ze sloeg al mijn suggesties in de wind en koos voor Woefield Chilisaus 1, Woefield Chilisaus 2 en Woefield Super Mega Hot 3. Prudence is dan misschien wel een harde werker en iemand met een bovenmenselijk vermogen om hete dingen te eten, maar een getalenteerd naamgeefster is ze niet.

Ik zei dat die chilisauzen veel te heet waren voor Jan Publiek, maar ze vulde toch haar potten met de Sauzen der Vernietiging en daar gingen we dan, op naar de laatste boerenmarkt van het seizoen. Een politie-escorte zou wel op zijn plaats zijn geweest.

Earl omschreef wat volgde als ‘toen brak de pleuris uit’. Alleen heeft Earl de neiging om woorden te verhaspelen, dus hij zei: ‘toen brak de treurnis uit’. Het is heel gaaf zoals hij dat doet, en het is een

van de redenen waarom ik nog op deze boerderij woon. Het is alleen jammer dat we nu juist bij een paar belangrijke mensen de verkeerde indruk maakten.

Earl

Sommige mensen nemen groenten veel te serieus. Prudence geeft me altijd op mijn donder omdat ik niet veel zeg over onze 'waren', zoals ze de groenten noemt die we op de markt verkopen. Nou goed, wat valt erover te zeggen? Hier liggen de verdomde komkommers en daar heb je een krop sla. Meer hoeft je toch niet te weten?

Wat me ook op de zenuwen werkt, is dat die groenteliefhebbers zo opdringerig zijn. Ze staan daar met hun katoenen zakken en oude mandjes en lijken elk wel zes ellebogen te hebben zodra ze een aanbieding of een zeldzame tomatensoort ruiken.

Ik wist al dat het een slecht idee was om sauzen te verkopen die te heet zijn voor de menselijke consummatie. Begrijp me goed. Prudence heeft een hele verandering voor elkaar gebokst met deze tent sinds ze hier aankwam, vooral als je nagaat dat de boerderij vóór haar komst niet veel meer opleverde dan wat keien en een paar grassprietjes die van angst stierven zodra ze met hun koppie boven de grond uitstaken. Onze plantenbakken zijn zo netjes als wat, en het zijn er best wel een heleboel. Prudence spant zich in als drie sledehonden tegelijk, maar dat betekent niet dat er nooit iets verkeerd gaat.

Ik en Prudence en Seth en Sara stonden achter de kraam. Prudence

en Sara hadden alle zakken met groente aan de uiteinden van de kraam gelegd, met de bosjes radijzen en courgettes en erwten en wat al niet meer, zoals je ze ook in de winkel ziet liggen. Vervolgens zet Prudence die verrekte moordsauzen neer, verpakt in van die smalle glazen flesjes met een touwtje eromheen en een bruin etiket erop. Ze droeg Seth op om kleine houten lepeltjes neer te leggen zoals die waarmee je ijs eet, plus wat zelfgemaakte crackers die smaken naar zaagsel en gedroogde kippenveren, maar zij vindt ze overheerlijk. Ik dacht dat mensen ons wel zouden overslaan, zoals gewoonlijk. Dat zouden ze ook hebben gedaan, ware het niet dat er een rugbyteam langskwam onderweg naar huis van hun weekendtoernooi in Courtenay. Die jongens waren er al beroerd aan toe nog voordat ze zich aan Prudence' chilisaus waagden.

Als je eens echt de treurnis wilt zien uitbreken, kan ik je een dronken rugbyteam en een kraam vol met chilisaus aanraden. Alleen jammer dat Sara's ouders ook net op dat moment langskwamen.